

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ”
РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в процедура за присъждане на образователно-научна степен „Доктор“, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски” за нуждите на Факултета по педагогика

Рецензент: доц. д-р Милена Левунлиева

Кандидат: ас. Мария Каменичка-Младенова

I. *Кратки биографични данни за кандидата*

Ас. Мария Каменичка-Младенова започва работата си като педагог и изследовател през 2015 година едновременно като учител по английски език в Езикова гимназия „акад. Людмил Стоянов“ и като асистент във Факултета по педагогика на ЮЗУ „Неофит Рилски“, като междуременно завършва и магистратурата си по Превод и съвременна англезична литература. Като асистент тя преподава по Методология на ранното чуждоезиково обучение (Хоспетиране), както и по дисциплини, свързани с практическото приложение на английския език в разнообразен академичен и учебен контекст за специалностите ПНУП, ППЧЕ, Социална педагогика, Специална педагогика, НУПЧЕ, Физическо възпитание и спорт.

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

1. Научна новост и актуалност на проблемите, поставени в дисертационния труд

Дисертационният труд на Мария Младенова на тема “Интензивни методи за развитие на експресивната реч в обучението по английски език на 4-ти клас” предлага авторска интерпретация на актуален приложен аспект от методиката на обучението по чужд език като същевременно използва комбинация от теоретични постановки, които, в нейната работа, имат

колкото методологична, толкова и практически обоснована функция.

2. Адекватност на теоретичната постановка, избраните методи, плана на изследване

На основата на анализ на теоретичните постановки и приложните резултати на различни, но допълващи се интензивни методи на преподаване на чужд език, авторката построява своята изследователска хипотеза, а именно: „Активното развитие на експресивната реч на учениците от четвърти клас ще се повлияе положително от прилагането на интензивни методи в процеса на обучение по английски език“ (стр. 8). За доказване на хипотезата в изследването прилага постановки от различни научни и научно-практически области, каквито са автостратегиите за учене и техните педагогически приложения и авторската интерпретацията на елементи от сугестопедичната практика за чуждоезиково обучение, метода за активизация на „резервните“ възможности и психотерапевтичния метод за интензивно чуждоезиково обучение.

С оглед на резултатите от експерименталното изследване, които ясно доказват ефективността на приложената технология за развитие на разнообразие от компетентности, повечето от които ключови, смятам, че авторката за методологическа основа на разработката си авторката е можела да изведе компетентностно-базирания подход, а не просто теориите за експресивната реч и използваните методи и практики на чуждоезиково обучение, което всъщност стеснява значително обхвата на разработената технология и нейния съдържателен аспект.

3. Структура

В структурно отношение дисертационният труд е представен в увод, 3 глави и приложения. В първата авторката дава психолого-педагогическите основания за разработената технология, обосновава избора на експресивната реч и закономерностите в нейното развитие чрез прилагане на елементи от интензивните методи като предмет на

изследването, аргументирайки се с теориите за експресивността и експресията в речта и с теорията за речевите актове.

Във втората глава авторката изгражда основанията за построяването и дизайна на конкретния експеримент, целящ да подкрепи допускането за ефекта на интензивните методи върху експресивната реч. Те са построени на базата на анализ, свързващ теориите за експресивната реч с практиките на преподаването на чужд език у нас на фона на интерпретация на Държавните образователни изисквания и образователната практика, на учебното съдържание на английския учебник за четвърти клас Hello! и на ключовите компетентности, дейности и междупредметни връзки (стр. 67 - 88), заложи в тях.

Смятам, че тази обосновка би спечелила и от анализ на съдържанието на учебниците по английски език за 4 клас, често използвани както в държавните училища, така и в частните школи за езиково обучение. Докато граматичните компоненти са унифицирани от CEFR, то изборът на авторите в каква лексикална форма ще представят това съдържание е базиран колкото на повтарящите се и донякъде уеднаквени в отделните учебници тематични полета като училище, здраве, семейство и др., така и на техните лични предпочитания и избори, свързани с основната група герои във всяка учебна система, с цялостния визуален дизайн и много други фактори. Извеждането на общото лексикално ядро в учебниците, използвани за обучение на ученици в 4 клас значително би увеличило съдържателния капацитет на предложената от авторката технология, защото лесно може да се превърне в базов речник от повтарящи се в различните учебни системи лексеми, което ще я направи и по-широко приложима.

Във втория параграф на същата глава се маркират, без да се представят подробно, и етапите на експерименталното изследване, научният инструментариум и методите за обработка на резултатите.

Трета глава е посветена на самото изследване, като започва с

подробно описание на маркираните вече методи и инструменти. Стройната система от тясно свързани, количествено и качествено, критерии и показатели за оценяване на входното ниво на учениците допринася за създаването на ефективен инструмент за проследяване на развитието на експресивната реч преди и след прилагането на авторската технология. Без да се спирам поотделно на неговите компоненти бих искала все пак да кажа, че за докторска дисертация постижението е изключително. И без това по никакъв начин да влияе върху оценката ми за качеството на този продукт, ще отбележа, че включването на „Интонационната правилност“ като индикатор е малко амбициозно. В описанието има варианти на висока, средна и ниска правилност. Не е казано обаче как се очертава правилния интонационен контур на изказването - за всеки разказ ли се прави отделна интонационна транскрипция и как се преценява дали разказът има висока, средна, ниска интонационна правилност. В тази връзка би трябвало да се уточни смисъла на термина „грешка“ при различните индикатори (стр. 137 - 138). Например, при индикатора „Логическа свързаност“ е споменат само брой грешки и съответните стойности, но на фона на дефиницията на логическа свързаност, предложена по-рано в текста, не се посочва какви грешки се приемат за грешки в кохезията. Не е ясно и защо в инструмента е заложен индикатор „Спазване на граматичните правила“, но не и такъв според който да се оценяват неуместно употребени думи, т.е. лексикалните грешки.

4. Оценка на представените за рецензиране статии по темата на дисертацията

В допълнение към дисертационното изследване, ас. Младенова представя за рецензиране 7 статии, три от които - в съавторство. Всички те са представяни на международни научни форуми, като 4 са публикувани в сборници с материали от конференции и 3 - в научно

списание, издавано на базата на конференция. В представените за рецензиране статии по темата на дисертацията авторката демонстрира познания за интензивните методи и тяхната роля в чуждоезиковото обучение (Статия №1, № 4 и № 7 в приложенията), както и научно и практически обоснован интерес към комуникативните умения и стратегиите за тяхното ефективно развитие в обучението по английски език от I до IV клас (Статия № 2). Прави впечатление и чувствителността на авторката към ролята на лингвистиката за приемането и познаването на културната идентичност на Другия (статия № 3 в приложенията), което, макар и да не е пряко свързано с изучаването на чужд език има отношение към интеркултурната компетентност, която е неделима част от него. В статии № 5 и № 6 от приложенията (написани в съавторство) Мария Младенова демонстрира колко е важна ролята на учителя и неговите лични предпочитания и възприятия за успеха на учебния процес. Авторите анализират данните от анкета, проведена с учители по чужд език (Статия № 5) и с учители по ИТ и компютърно моделиране (Статия № 6) относно приложението на интерактивни методи в работата им и показват, че макар и да ги познават, педагозите често избират да не ги използват – извод, който се повтаря, този път по отношение на интензивните методи, и в анкетната част на дисертационното изследване.

III. Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

Като основен и методологически, и практико-приложен принос бих посочила разработката, приложението и апробирането на авторска педагогическа технология за развитие на експресивната реч в процеса на ранно чуждоезиково обучение, която използва елементи от интензивните методи.

Приемам методическите приноси, формулирани от авторката, с уговорката, че тук не става дума за „...два авторски инструмента за входяща

и изходяща диагностика“, а само за един с две различни реализации. Обратното би означавало, че входното и изходното ниво на участниците е измерено по различни критерии и показатели, което пък би направило безпредметно цялата експериментална фаза.

Като приносен момент в областта на научното знание приемам претенцията на ас. Мария Младенова, че е демонстрирала ролята на интензивните методи за развитие на експресивната реч, но не и че е анализираща „учебното съдържание и ДООИ по английски език за четвърти клас“ (Автореферат, стр. 47) или пък, че е проучила „водещи психолого-педагогически постановки и спецификата на обучението по английски език в 4-ти клас с акцент експресивната реч на учениците“ (пак там). Последните две са абсолютно условие за добре свършена изследователска работа, но не и резултат или добавена стойност към същата. В тази връзка е и моят въпрос към авторката:

Как бихте сравнили комбинацията от методи и практики, които използвате, с имерсивните методи от една страна и с релаксологията на Израил Шварц от друга? Кое прави избраната от Вас комбинация уникална и ѝ дава безспорни предимства пред останалите методи за интензивно чуждоезиково обучение?

IV. Критични бележки и препоръки

Относно проведения експеримент и анализа на резултатите, мисля, че не мога да добавя повече от това, което г-жа Младенова реално е постигнала като образователен резултат. И в духа на това постижение, ще отбележа само, че диагностичният инструмент, който е разработен за изследване на експресивната реч, спокойно може да се използва в комбинация с авторската технология и за анализ на напредъка на децата не просто по отношение на експресивната реч, но и в сферата на техните ключови компетентности. За целта описаните на стр. 155 умения, развивани чрез ролевите игри и повтарящите се след всяка игра описания на съответните

умения, би трябвало да се изведат като отделен параграф, с акценти за всяка игра, което би представило целевия аспект на технологията много по-убедително. Прави впечатление обаче, че извън терминологичните уточнения, липсват промени в текста след първоначалното обсъждане на изследването, което само по себе си не променя неговата стойност, но е свидетелство за обезпокоителна липса на диалогичност.

II. ***Заключение***

В заключение, внимателният анализ на предложените за рецензиране текстове ми дава основания да твърдя, че проблематиката, която те разглеждат е навременна и съобразена с необходимостта от непрекъснато осъвременяване на методиката на обучението по чужд език (английски).

Предвид това предлагам на докторантката ас. Мария Младенова да бъде присъдена образователно-научната степен „Доктор“ и ѝ пожелавам успех.

Дата: 14.02.2024 г.

Рецензент:

доц. д-р Милена Левунлиева

SOUTH-WEST UNIVERSITY “NEOFIT RILSKI”
REVIEW

of the materials submitted for participation in a procedure for acquisition of the educational and scientific degree “Doctor” announced at the Faculty of Pedagogu with SUW “Neofit Rilski”

Reviewer: assoc. prof. Milena Levunlieva

Applicant: asst. Maria Mladenova

I. Biographical details

Asst. Maria Kamenichka-Mladenova began her work as an educator and researcher in 2015 simultaneously as an English teacher at the Language School "Acad. Lyudmil Stoyanov" and as an assistant professor at the Faculty of Pedagogy of SWU "Neofit Rilski", in the meantime completing her MA in Translation and Modern English Literature. As an assistant professor, she teaches Methodology of TEYL, as well as courses related to the practical application of English in a variety of academic and teaching contexts for students majoring in Pre-School and Primary School Pedagogy with a Foreign Language, Social Pedagogy, Social Pedagogy, Special Education, Physical Education and Sport.

II. Characteristics of the candidate's scientific and applied production

1. Scientific topicality of the problems discussed in the dissertation

Maria Mladenova's thesis on "Intensive methods for the development of expressive speech in the teaching of English to 4th graders" offers an author's interpretation of an applied aspect of the methodology of foreign language teaching while using a combination of theoretical formulations which, in her work, have both a methodological and applied value.

2. Adequacy of the theoretical setting, the chosen methods, the research design

On the basis of the analysis of the theoretical formulations and applied results of diverse but complementary intensive methods of foreign language teaching, the author constructs her research hypothesis, namely, "The active development of fourth grade students' expressive speech will be positively affected by the application of intensive methods in the process of English language teaching" (p. 8). In order to prove that hypothesis, the author applies ideas and conceptions from a variety of scientific and applied fields, such as the strategies of learning and their pedagogical applications, as well as the author's interpretation of elements of suggestopaedic practice for language learning, the method of activation of "reserve" abilities and the psychotherapeutic method for intensive language learning.

In view of the results of the experimental study, which clearly prove the effectiveness of the applied technology for the development of a variety of competences, most of them key, I believe that the author can safely take the competence-based approach as the methodological basis of her development, and not simply the theories of expressive speech and the methods and practices of language teaching used, which in fact narrows the scope of the developed technology considerably and does not allow it to be presented and used as a model.

3. Structure

Structurally, the thesis is presented in an introduction, 3 chapters and appendices. In the first, the author gives the psychological and pedagogical grounds for the developed technology, justifies the choice of expressive speech and the regularities in its development by applying elements of intensive methods as the subject of the study, arguing with the theories of expressiveness and expression in speech and with the theory of speech acts. I believe that the logic and thoroughness of the analysis should be supported by two terminological clarifications:

- John Searl, quoted in Maize (p. 25), develops a theory of speech acts, not speech acts;

- in places in the text (p. 27) the term 'expressiveness' is used instead of 'expressiveness'. In view of the codified term "expressive speech" in the title, this synonymy is unnecessary.

In the second chapter, the author builds the rationale for the construction and design of the particular experiment, aimed at supporting the assumption of the effect of intensive methods on expressive speech. These are built on the basis of an analysis linking theories of expressive speech to the practices of foreign language teaching in the country against the background of an interpretation of the State Educational Requirements and educational practice, the curriculum content of the fourth grade English textbook Hello! and the key competencies, activities and cross-curricular links (pp. 67-85) embedded in them.

I believe that this rationale would also benefit from a content analysis of Grade 4 English textbooks commonly used in both public schools and private language training schools. While the grammatical components are unified by the CEFR, the authors' choice of what lexical form to present this content in is based as much on the recurring and somewhat uniform across textbooks thematic fields such as school, health, family, etc., as it is on their personal preferences and choices related to the main group of characters in each textbook, the overall visual design, and many other factors. The derivation of the common core vocabulary in the textbooks used to teach Grade 4 students would greatly increase the content capacity of the author's proposed technology, because it could easily be converted into a basic vocabulary of recurrent lexemes across different learning systems, which would also make it more widely applicable.

In the second paragraph of the same chapter, the stages of the experimental study, the scientific instrumentation and the methods of processing the results are also highlighted without presenting them in detail.

The third chapter is devoted to the research itself, beginning with a detailed description of the methods and instruments already marked. The rigorous system of closely related, quantitatively and qualitatively, criteria and indicators for assessing students' entry level contributes to the creation of an effective tool for tracking the development of expressive speech before and after the implementation of the authors' technology. Without dwelling individually on its components, I would still like to say that for a doctoral dissertation the achievement is outstanding. And without in any way affecting my assessment of the quality of this product, I will note that the inclusion of "Intonational Correctness" as an indicator is a bit ambitious. There are variations of high, medium and low regularity in the description. However, it does not say how the correct intonation contour of the utterance is delineated - is a separate intonation transcription made for each utterance and how is it judged whether the utterance has high, medium, low intonation regularity. In this respect, future work could also consider specifying the indicator term 'error' for the different indicators (pp. 137-138). For example, for the indicator 'Logical coherence', only the number of errors and the corresponding values are mentioned, but against the background of the definition of logical coherence proposed earlier in the text, there is no indication of what errors are considered as coherence errors. There is an indicator for "Compliance with grammatical rules", but not one according to which inappropriately used words, i.e. lexical errors, are assessed.

4. Evaluation of the articles submitted for review on the topic of the dissertation

In the articles submitted for review on the topic of the dissertation, the author demonstrates her knowledge of intensive methods and their role in language teaching

(Article No. 1, No. 4 and No. 7 in the appendices), as well as a scientifically and practically grounded interest in communicative skills and strategies for their effective development in English language teaching from grades I to IV (Article No. 2). Also noteworthy is the author's sensitivity to the role of linguistics in the acceptance and knowledge of the cultural identity of the Other (Article No. 3 in the appendices), which, although not directly related to foreign language learning, is relevant to intercultural competence, which is an integral part of it. In articles No. 5 and No. 6 in the appendices (co-authored), Maria Mladenova demonstrates the importance of the teacher's role and personal preferences and perceptions for the success of the learning process. The authors analyse the data from the questionnaire conducted with foreign language teachers (Article No. 5) and with IT and computer modelling teachers (Article No. 6) on the application of interactive methods in their work and show that, although they are familiar with them, educators often choose not to use them - a conclusion that is repeated, this time with regard to intensive methods, in the survey part of the dissertation research.

III. Main contributions to the candidate's scientific, applied and teaching activities

I would point out the development, application and approbation of the author's pedagogical technology for the development of expressive speech in the process of early language teaching, which uses elements of intensive methods, as the main methodological and practical-applied contribution.

I accept the methodological contributions formulated by the author, with the proviso that we are not talking here about "...two authorial tools for input and output diagnostics", but only about one with two different implementations. The opposite would mean that the participants' input and output levels were measured by different criteria and indicators, which in turn would render the whole experimental phase pointless.

As a contribution in the field of scientific knowledge, I accept the claim of asst. Maria Kamenichka-Mladenova that she has demonstrated the role of intensive methods for the development of expressive speech, but not that she has analyzed the curricular content and the DoI in English for the fourth grade (Author's abstract, p. 47) or that she has studied leading psychological-pedagogical formulations and the specifics of teaching English in the fourth grade with an emphasis on the expressive speech of students (ibid.). The latter two are absolute prerequisites for research work well done, but not the outcome or added value of the same. Stemming directly from this is my question to the author:

How would you compare the combination of methods and practices you use with immersive methods on the one hand and with Israel Schwartz's relaxology on the other?

III. Critical comments and recommendations

Regarding the experiment conducted and the analysis of the results, I think I cannot add more than what Ms. Mladenova actually achieved as an educational outcome. In the spirit of this achievement, I will only note that the diagnostic tool that was developed for the study of expressive speech can be safely used in combination with the author's technology to analyze children's progress not only in terms of expressive speech, but also in the area of their key competencies. To this end, the skills described on page 155 as developed through the role-plays and the repeated descriptions of the relevant skills after each game should be brought out as a separate paragraph, with highlights for each game, which would present the target aspect of the technology much more convincingly.

IV. Conclusion

In conclusion, a careful analysis of the texts proposed for review gives me reason to assert that the issues they address are timely and in line with the need for continuous updating of foreign language (English) teaching methodology.

In view of this, I propose that the post-graduate student Maria Mladenova be awarded the degree of Doctor and I wish her success.

Date: 14.02.2024

Reviewer:

assoc. prof. Milena Levunlieva PhD